

HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CỦA HỌC VIỆN HÀNH CHÍNH TRONG NHỮNG NĂM QUA

ThS MAI LAN HƯƠNG*

Hoạt động khoa học và công nghệ trong lĩnh vực hành chính và quản lý nhà nước là một trong những chức năng chính của Học viện Hành chính. Trong những năm qua, hoạt động khoa học và công nghệ của Học viện đã có những bước tiến mạnh mẽ về mọi phương diện. Kết quả các hoạt động khoa học và công nghệ, đặc biệt là, trong lĩnh vực nghiên cứu các chương trình, đề tài khoa học, một mặt góp phần đáng kể vào việc xây dựng và cung cấp những luận cứ khoa học, thực tiễn cho quá trình kiện toàn bộ máy hành chính nhà nước, xây dựng chính quyền địa phương, củng cố và tăng cường chất lượng hoạt động của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức nhà nước và thực hiện công cuộc cải cách nền hành chính theo tinh thần của *Chương trình tổng thể cải cách hành chính giai đoạn 2001-2010* của Chính phủ; mặt khác đã góp phần đổi mới chương trình, nội dung, giáo trình, tài liệu giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức nhà nước của Học viện Hành chính nói riêng và của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng kiến thức hành chính và quản lý nhà nước trong cả nước nói chung.

Nhìn lại chặng đường 50 năm qua, hoạt động khoa học và công nghệ của Học viện Hành chính đạt được những kết quả cụ thể sau:

1. Công tác nghiên cứu khoa học.

Số lượng đề tài khoa học mà Học viện

Hành chính đã triển khai nghiên cứu trong những năm qua là 228 đề tài (bắt đầu có đề tài nghiên cứu từ năm 1989). Trong đó, có: 1 đề tài độc lập cấp nhà nước; 211 chương trình, đề tài khoa học cấp bộ; 16 đề tài khoa học cấp khoa.

Từ năm 2004, hoạt động khoa học của sinh viên cũng đã được quan tâm. Ngoài hoạt động của câu lạc bộ khoa học hành chính của sinh viên do Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Học viện phụ trách, theo Nghị quyết của Hội đồng khoa học và sự đồng ý của Giám đốc Học viện, hoạt động khoa học và công nghệ của sinh viên đã có khởi sắc mới, mà tập trung nhất là hướng cho sinh viên nghiên cứu các chuyên đề khoa học với kinh phí hỗ trợ hàng năm từ 30-40 triệu đồng trích từ nguồn kinh phí khoa học và công nghệ của Học viện. Với sự hỗ trợ này, hàng năm sinh viên đã nhiệt tình, hăng hái hoàn thành 12 chuyên đề dưới sự hướng dẫn và giúp đỡ của các giảng viên có kinh nghiệm và tâm huyết với thế hệ trẻ.

Ngoài các chương trình, đề tài do Học viện đầu tư kinh phí nghiên cứu, các đơn vị, cá nhân các nhà khoa học cũng đã ký kết hợp đồng, nhận đề tài hoặc tham gia nghiên cứu các đề tài khoa học từ các nguồn kinh phí khác, tiêu biểu như Viện Nghiên cứu Khoa học hành chính, Khoa Tổ chức và Quản lý nhân sự, Khoa Quản lý Tài chính công...

Số lượng đề tài nghiệm thu trong những

* Học viện Hành chính.

năm qua (tính đến ngày 15-4-2009) là 206 đề tài, đạt 90,35% (206/228); trong đó, 140 đề tài đạt loại xuất sắc chiếm 68%, 66 đề tài còn lại đạt loại khá và đạt yêu cầu.

Kết quả nghiên cứu của các đề tài theo định hướng nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức nhà nước các cấp và đào tạo, bồi dưỡng theo chức danh..., không những được áp dụng ngay vào việc đổi mới nội dung, chương trình, tài liệu đào tạo, bồi dưỡng hành chính và quản lý nhà nước mà còn góp phần nâng cao trình độ, phương pháp của đội ngũ giảng viên. Kết quả nghiên cứu của nhiều đề tài khoa học khác đã có đóng góp quan trọng cho việc thúc đẩy cải cách hành chính nhằm góp phần xây dựng một bộ máy hành chính chuyên nghiệp, từng bước hiện đại hoá để quản lý có hiệu quả nền kinh tế - xã hội của đất nước.

2. Các công tác khác.

Tổ chức hội thảo, tọa đàm khoa học: Trong những năm qua, Học viện đã tổ chức thành công nhiều hội thảo khoa học cấp bộ, chỉ tính 10 năm trở lại đây (từ năm 2000), đã tổ chức được 27 hội thảo khoa học cấp bộ và nhiều tọa đàm từ nguồn kinh phí khoa học, việc tổ chức các hội thảo, tọa đàm khoa học được triển khai khá tốt về số lượng, cũng như từng bước chú trọng về chất lượng, nhiều hội thảo được chuẩn bị kỹ lưỡng nội dung, trình tự các bài phát biểu..., nhiều kết quả hội thảo được tập hợp, biên tập thành kỷ yếu, tài liệu xuất bản...

Tổ chức các cuộc khảo sát khoa học: Để khắc phục tình trạng giáo điều, kinh viện trong giảng dạy và nghiên cứu khoa học, đảm bảo cho công tác nghiên cứu, giảng dạy trong Học viện phản ánh chân thực thực tế nền hành chính nhà nước và công cuộc cải cách hành chính đang diễn ra sôi động ở khắp các địa phương, bộ, ngành,... Giám đốc - Chủ tịch Hội đồng

khoa học Học viện luôn tạo điều kiện cho cán bộ, giảng viên của Học viện tham gia các đoàn khảo sát trong và ngoài nước.

Bằng nguồn kinh phí khoa học, Học viện đã tổ chức được 10 cuộc khảo sát ở nước ngoài tại các nước như Thái Lan, Trung Quốc, Hàn Quốc, Xinh-ga-po, Phi-lip-pin, Niu Di-lân... Các cuộc khảo sát trong nước từ nguồn kinh phí dành cho hoạt động khoa học và công nghệ cũng như từ nguồn kinh phí khác như kinh phí của dự án, kinh phí chi thường xuyên của Học viện... cũng được các đơn vị trong Học viện luôn chú trọng.

Xây dựng chương trình, biên soạn giáo trình, tài liệu: Học viện đã tập trung tổ chức xây dựng chương trình, biên soạn lại và biên soạn mới nhiều giáo trình, tài liệu phục vụ các khoá đào tạo, bồi dưỡng trong Học viện và cho các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng kiến thức về hành chính và quản lý nhà nước trong cả nước. Các thành viên trong Hội đồng khoa học Học viện, các giáo sư, phó giáo sư, tiến sĩ và nhiều thạc sĩ đóng vai trò tích cực trong việc biên soạn, hệ thống giáo trình, tài liệu của Học viện, góp phần đổi mới về nội dung, cập nhật những kiến thức phù hợp với yêu cầu hiện nay và nâng chất lượng các giáo trình, tài liệu của Học viện lên một bước mới. Trong thời gian tới, sẽ có rất nhiều tài liệu được biên soạn mới như tài liệu bồi dưỡng đối với đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2004-2009; tài liệu bồi dưỡng kiến thức pháp luật và kiến thức quản lý hành chính nhà nước đối với trường ban, phó trường ban chuyên trách và uỷ viên thường trực HĐND cấp tỉnh; xây dựng chương trình khung và biên soạn tài liệu bồi dưỡng kiến thức hành chính và quản lý hành chính nhà nước cho cán bộ, công chức cấp cơ sở các tỉnh Tây Nguyên; xây dựng chương trình khung và biên soạn tập tài liệu bồi dưỡng kiến thức hành chính và quản lý nhà nước cho chủ tịch HĐND và chủ tịch UBND xã,

phường, thị trấn: xây dựng chương trình khung và biên soạn *Tập tài liệu bồi dưỡng cán sự*. Một số các giáo trình, tài liệu bồi dưỡng chuyên viên, chuyên viên chính, tài liệu bồi dưỡng giảng viên... cũng được biên soạn lại.

Tổ chức các khoá bồi dưỡng chuyên đề. Bên cạnh các lớp thuộc hệ đào tạo, bồi dưỡng do ba đơn vị trong Học viện làm đầu mối tổ chức là: Ban Đào tạo, Khoa Đào tạo bồi dưỡng công chức và tài chức và Khoa Sau đại học tổ chức thực hiện, các đơn vị trong Học viện (chủ yếu là các khoa, bộ môn chuyên ngành) cũng phát huy tính độc lập, tự chủ của mình đối với xã hội thông qua việc mở các lớp bồi dưỡng chuyên đề ngắn ngày. Các đơn vị trong Học viện đã tổ chức được nhiều lớp bồi dưỡng chuyên đề nhằm đáp ứng nhu cầu khác nhau của từng nhóm cán bộ, công chức ở cả khu vực công và khu vực tư.

Đặc biệt, để tăng cường năng lực, nhất là kỹ năng hành chính và quản lý nhà nước cho đội ngũ chủ tịch HĐND và chủ tịch UBND xã, phường, thị trấn, theo chỉ đạo của Giám đốc Học viện, trong hai năm (2006-2007), Viện Nghiên cứu Khoa học Hành chính phối hợp với các đơn vị đã tổ chức được nhiều khoá bồi dưỡng tại nhiều tỉnh với 15 kỹ năng đã được Giám đốc Học viện phê duyệt. Hàng ngàn chủ tịch HĐND và chủ tịch UBND xã, phường, thị trấn của các tỉnh Nghệ An, Quảng Bình, Hà Tây, Bắc Giang, Hưng Yên... đã qua các khoá học này.

Công tác biên soạn sách và các ấn phẩm khoa học khác: Từ kết quả nghiên cứu của các đề tài khoa học, nhiều tác giả đề tài đã thực hiện nhanh chóng việc xã hội hoá sản phẩm nghiên cứu của mình bằng cách biên soạn thành sách để xuất bản. Được sự uỷ quyền của Giám đốc Học viện trong những năm gần đây, Viện Nghiên cứu Khoa học hành chính đã kí hợp đồng với Nhà xuất bản Tư pháp (Bộ

Tư pháp) để in kết quả nghiên cứu của 8 đề tài khoa học cấp bộ thành sách tham khảo. Ngoài ra, các giảng viên, cán bộ của Học viện còn biên soạn và xuất bản nhiều ấn phẩm, sách tham khảo phục vụ hoạt động chuyên môn, tiêu biểu như:

- Cuốn các giải pháp thúc đẩy cải cách hành chính ở Việt Nam. Chủ biên: TS. Nguyễn Ngọc Hiến - Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia 2001.

- 30 tình huống ở cơ sở về quản lý nhà nước - NXB Thống kê 2002;

- Thuật ngữ hành chính (tái bản)...

Hoạt động thông tin khoa học hành chính: Thông tin khoa học hành chính do Viện Nghiên cứu Khoa học hành chính phụ trách, xuất bản mỗi tháng 1 kì với số lượng in hàng nghìn bản. Ngoài việc cung cấp thông tin cho các nhà khoa học, các cơ quan hữu quan, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng chuyên ngành hành chính và quản lý nhà nước và phát hành xuống 64 Trường Chính trị tỉnh, thành phố; trường nghiệp vụ của các bộ, ngành trung ương và các Trung tâm chính trị cấp huyện (662 trung tâm). Nhiều Trung tâm chính trị cấp huyện đánh giá cao nội dung và chất lượng của Thông tin khoa học hành chính, nhất là phần cung cấp tư liệu, bài giảng, tình huống hành chính để họ tham khảo khi mở các lớp bồi dưỡng cho cán bộ, công chức cấp cơ sở.

Nội dung của Thông tin khoa học hành chính rất phong phú, ngoài việc phản ánh những vấn đề thời sự về hành chính và quản lý nhà nước, về cải cách hành chính, các hoạt động khoa học và công nghệ của Học viện..., còn giới thiệu các chuyên đề, các tình huống và phương pháp giảng dạy mới. Mục đích của việc giới thiệu này là nhằm cùng với giảng viên trao đổi, tham khảo những vấn đề, kinh nghiệm... để hoàn thiện giáo trình, nâng cao chất lượng giảng dạy phù hợp với đối tượng của từng khoá học.

Hợp tác quốc tế về khoa học hành chính: Hợp tác quốc tế là một công tác luôn được Học viện chú trọng nhằm tăng cường năng lực nghiên cứu và giảng dạy của Học viện. Hiện nay, Học viện đã và đang triển khai chương trình hợp tác với Đức, Thụy Sĩ,... có rất nhiều dự án nhằm đổi mới giáo trình, chương trình và phương thức đào tạo như Dự án ADB, DANIDA... đồng thời, tham gia hợp tác với các tổ chức, các hội và các Học viện Hành chính trên thế giới để phát triển công tác nghiên cứu khoa học hành chính và cải cách hành chính ở Việt Nam.

3. Về hoạt động của Hội đồng khoa học.

Hội đồng Khoa học của Học viện được thành lập từ năm 1999 đến nay, hơn 10 năm qua, với 4 nhiệm kỳ hoạt động. Được sự quan tâm của Đảng uỷ, của Ban Giám đốc Học viện, hoạt động khoa học của Học viện đã đạt được những thành tích đáng kể như đã nêu trên, đặc biệt là những thành tựu đã đạt được của những năm gần đây. Hội đồng khoa học khoá IV của Học viện gồm 31 thành viên với cơ cấu tổ chức đa dạng gồm những nhà khoa học trong và ngoài Học viện, đặc biệt, có nhiều kinh nghiệm trong công tác nghiên cứu khoa học, đây là một tiềm năng lớn cho sự phát triển khoa học và công nghệ hành chính trong những năm tới.

Hoạt động của Hội đồng khoa học Học viện chủ yếu thông qua các cuộc họp Hội đồng khoa học, tại cuộc họp đó, lựa chọn các đề tài nghiên cứu và nghiệm thu cấp cơ sở các đề tài khoa học. Mỗi năm tổ chức Hội nghị Hội đồng khoa học một lần để tổng kết công tác khoa học và công nghệ của Học viện và định hướng công tác nghiên cứu khoa học cho năm sau.

Từ năm 2004, Hội nghị Hội đồng khoa học Học viện đã ra nghị quyết của từng Hội nghị, trong đó, xác định 4 định hướng

nghiên cứu khoa học là: Lựa chọn vấn đề trọng tâm trong lĩnh vực hành chính công, định vụ công để nghiên cứu và tư vấn cho Bộ Nội vụ, cho Chính phủ có quyết sách trong thời kì mới; Tiếp tục nghiên cứu các đề tài về lý luận khoa học hành chính cơ bản, nghiên cứu ứng dụng kết quả nghiên cứu khoa học vào việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng theo các hệ đào tạo của Học viện; Tiếp tục nghiên cứu, hệ thống để chuẩn hoá chương trình, giáo trình, tài liệu; Tiếp tục nghiên cứu, ứng dụng công nghệ tin học trong quản lý, giảng dạy và nghiên cứu khoa học của Học viện.

Trên cơ sở 4 định hướng đó, các đề tài được triển khai nghiên cứu đáp ứng được nhiệm vụ của Học viện và tăng cường chất lượng đào tạo, bồi dưỡng.

Mặc dù, hoạt động chung của Hội đồng khoa học là có hiệu quả và từng bước đã được nâng cao chất lượng các hoạt động khoa học và công nghệ của từng đơn vị cũng như của toàn Học viện, song hoạt động của các thành viên Hội đồng khoa học cũng chưa đều, đặc biệt là, các thành viên trong cơ sở tại TP. Hồ Chí Minh.

Tóm lại, hoạt động khoa học và công nghệ của Học viện trong những năm qua, đặc biệt là 10 năm gần đây đã có những tiến bộ đáng kể, phục vụ tích cực cho công tác đào tạo, bồi dưỡng của Học viện và đóng góp to lớn vào công cuộc xây dựng nền hành chính nhà nước và cải cách hành chính. Với những thành tựu đã đạt được và tiềm năng nghiên cứu khoa học hành chính của Học viện Hành chính - một trung tâm lớn nhất trong cả nước về lĩnh vực này, Nhà nước cần có sự đầu tư thích đáng hơn nữa cho công tác nghiên cứu khoa học hành chính để Học viện Hành chính thực sự trở thành một trung tâm của cả nước về giảng dạy và nghiên cứu khoa học hành chính □